

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Šeimos verslas	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis:	Verslo mokykla, Saulėtekio al. 22, Vilnius
Kitas (-i):	

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Pasirenkamasis

Įgyvendinimo forma	Vykdyto laikotarpis	Vykdyto kalba (-os)
Auditorinė	Pavasario semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: Verslo ir verslo valdymo pagrindai	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): Tiesioginės sąsajos su šeimos verslu

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	130	50	80

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos

Dalyko tikslas – ugdyti:

- (a) Teorines ir praktines žinias kaip didinti šeimos verslo tvarumą sprendimų priėmimo, verslo valdymo, paveldėjimo planavimo, mokesčių ir investicijų gražos bei rizikos srityse;
- (b) Gebėjimą diskutuoti ir ieškoti naujų sprendimo būdų egzistuojančioms šeimos verslo problemoms spręsti, tiek diskutuojant grupėse, tiek gebėjimą argumentuoti pagrįsti savo individualią poziciją;
- (c) Pasiruošimą tapti įpėdiniu savo šeimos versle.

Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Gebės kritiškai vertinti ir argumentuoti palyginti šeimos verslo ir įprastinio verslo valdymo, sprendimų priėmimo formas, metodus ir skirtumus	Įtraukiančios paskaitos, savarankiškai atliekamos užduotys, globalių atvejų analizė, refleksija ir diskusija	Savarankiškai atliktų užduočių bei jų pristatymo seminarų metu vertinimas.
Gebės nustatyti, kritiškai lyginti, interpretuoti šeimos verslo įkūrėjo psichologinį portretą ir įtaką šeimos verslo tęstinumui, bei šeimos narių emocinei būklei		
Gebės sistemaiškai vertinti šeimos turto valdymo principus, metodus, trūkumus ir naudas		
Gebės savarankiškai suvokti šeimos verslo vertę ir investicijų į šeimos verslą poreikį	Įtraukiančios paskaitos, refleksija ir diskusija, šeimos verslo praktinė analizė, parengimas bei pristatymas	Atvejo analize paremto šeimos verslo modelio rengimas ir pristatymas raštu bei žodžiu; individualių arba grupinių užduočių vertinimas
Gebės suvokti ir kritiškai vertinti šeimos verslo ir valdomo turto struktūrizavimo formas		
Gebės savarankiškai analizuoti strateginės komunikacijos principus		

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai	Praktika	Visas kontaktinis	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Įvadas, praktinių užduočių reikalavimų pristatymas	2						2		
2. Šeimos verslo stiprybės ir trūkumai	2						2	8	Identifikuoti šeimos verslo veiklos principus
3. Šeimos ir šeimos verslo gyvavimo ciklai, psichologinis šeimos verslo įkūrėjo profilis	2		2	4			8	10	Gilinti žinias šeimos ir šeimos gyvavimo ciklų psichologijos srityje
4. Šeimos verslo valdymo principai: akcininkai, valdybos, vadovai	2		2	4			8	7	Plėsti žinias verslo valdymo ir sprendimo priėmimo srityse
5. Tvarumas šeimos versle	4		2				6	9	Identifikuoti tvarumą Lietuvos šeimos versluose.
6. Šeimos verslo ir turto struktūrizavimas	2						2	7	Susipažinti su Lietuvos ir užsienio teisinėmis formomis, struktūrizuojant šeimos verslą ir valdomą turta.
7. Šeimos verslo vertės rodikliai ir apskaičiavimo metodika	4			2			6	7	Identifikuoti teorinius ir praktinius šeimos verslo vertės nustatymo įrankius.
Pasiruošimas tarpiniam atsiskaitymui.		1					1		
8. Šeimos verslo investicijų gražos rodikliai ir apskaičiavimo metodika	2		2	2			6	8	Gilinti žinias lyginant tarptautinius investicijų į šeimos verslą gražos rodiklius.
9. Įpėdinystės/Paveldėjimo planavimas	2		2				4	8	Identifikuoti pagrindinius įpėdinystės ir verslo perdavimo aspektus Lietuvos šeimos versluose
10. Strateginė komunikacija šeimos versluose	2		2				4	9	Išgryninti pagrindinius strateginės komunikacijos ir konfliktų valdymo principus
11. Globalūs šeimos biurai: nauda, poreikiai, sąnaudos, struktūros	2						2	7	Susipažinti su globaliais šeimos biurais, jų veiklos principais
Pasiruošimas egzaminui ir jo laikymas.		1					1		
Iš viso	24	2	12	12			50	80	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Savarankiškai atliktas, daugiakriteris Lietuvos šeimos verslo vertinimas: raštu ir pristatymas žodžiu paskaitos metu	25% rašto darbas ir 15% pristatymas	Egzamino metu, kuriam bus skiriama papildomų valandų galutiniam atlikto darbo pristatymui žodžiu. Rašto darbas pateikiamas prieš atsiskaitymą žodžiu.	<p>4 balai: Demonstruojamos išskirtinės žinios ir gebėjimai rengiant pasirinkto Lietuvos šeimos verslo analizę bei jo daugiakriterinį vertinimą raštu ir žodžiu. Rašto darbas ir jo sudėtinės dalys atitinka keliamus reikalavimus (5 dalys), šeimos verslo analizė tiksliai paremta atvejo analize ir iškelta problema. Darbe tiksliai ir taikliai pritaikytos teorinės žinios bei įrankiai, nurodytos elementų sąsajos, šeimos verslo analizė pristatyta išsamiai, aptariant visas reikalavimuose nurodytas temas, išsiskiria novatoriškumu, argumentai pateikti aiškiai ir nuosekliai, pagrįsti empiriniais duomenimis, pateikta lyginamoji analizė su atitinkamu tarptautiniu šeimos verslu, veikiančiu tame pačiame veiklos sektoriuje. Šeimos verslo analizės metu pateikti pasiūlymai šeimos verslo struktūrizavimui ir valdymui, verslo vertės didinimui ar veiklos rizikos mažinimui, šeimos verslo perdavimo/įpėdinystės planavimui, šeimos verslo įkūrėjo ir jo šeimos santykių analizei yra pagrįsti ir išsamiai pristatyti, bei turi aukštą potencialą būti įgyvendinti praktikoje. Pristatant atliktą analizę žodžiu tiksliai, aiškiai ir nuosekliai perteikia rašto darbe pateiktą šeimos verslo analizę, pristatymui naudojamos kūrybiškos priemonės, atsakymai į užduodamus klausimus yra taiklūs ir pagrįsti.</p> <p>2,5 balai: demonstruojamos geresnės, nei vidutinės žinios ir gebėjimai rengiant pasirinkto Lietuvos šeimos verslo analizę ir jo daugiakriterinį vertinimą bei jo pristatymą raštu ir žodžiu. Rašto darbas ir jo sudėtinės dalys atitinka keliamus reikalavimus, šeimos verslo analizė paremta atvejo analize ir iškelta problema. Darbe pritaikytos teorinės žinios bei įrankiai, nurodytos elementų sąsajos, šeimos verslo analizė pristatyta, aptariant praktiškai visas reikalavimuose nurodytas temas, pristatoma šeimos verslo analizė novatoriška, argumentai pateikti aiškiai ir nuosekliai, pagrįsti empiriniais duomenimis. Šeimos verslo analizės metu pateikti pasiūlymai šeimos verslo struktūrizavimui ir valdymui, verslo vertės didinimui ar veiklos rizikos mažinimui, šeimos verslo perdavimo/įpėdinystės planavimui, šeimos verslo įkūrėjo ir jo šeimos santykių analizei yra pagrįsti ir išsamiai pristatyti, bei turi potencialo būti įgyvendinti praktikoje. Pristatant atliktą analizę žodžiu tiksliai, aiškiai ir nuosekliai perteikia rašto darbe pristatytą šeimos verslo analizę, pristatymui naudojamos tinkamos priemonės, atsakymai į užduodamus klausimus yra pagrįsti. Yra neesminių detalumo, nuoseklumo, argumentacijos spragų.</p> <p>1 balas: demonstruojamos žemesnės nei vidutinės žinios ir gebėjimai rengiant pasirinkto Lietuvos šeimos verslo analizę ir jo daugiakriterinį vertinimą bei jo pristatymą raštu ir žodžiu. Rašto darbas atitinka ne visus keliamus reikalavimus, šeimos verslo analizė paremta atvejo analize, tačiau nepilnai atspindi iškeltą problemą. Darbe stokojama teorinių žinių ir įrankių, nėra nurodytų elementų sąsajų, šeimos verslo analizei trūksta novatoriškumo, argumentai neaiškūs ir nenuoseklūs, trūksta empirinių tyrimų. Šeimos verslo analizės metu pateikti pasiūlymai nepilnai atspindi iškeltus reikalavimus rašto darbui. Pristatant atliktą analizę žodžiu yra stokojama supratimo apie pristatoma analizę ir/ar jos gylį. Darbe yra esminių detalumo, nuoseklumo, argumentacijos spragų, o parengtas rašto darbas neatitinka minimalių kursinių darbų rašymo reikalavimų.</p>

			<p>0 balų. Šeimos verslo analizė ir daugiakriteris vertinimas neparengtas, nepristatytas raštu ir/arba žodžiu, arba netenkina minimalių reikalavimų.</p> <p>Užduotys rengiamos savarankiškai ir pristatomos seminarų metu. Analizės ir vertinimo objektas pasirenkamas ir patvirtinamas dėstytojo. Pristatymo būdas – prezentacija. Atlikto tyrimo santrauka pateikiama word formatu prieš pristatymą. Pristatymo trukmė iki 15 min.</p>
Tarptautinio šeimos verslo analizė ir pristatymas	35	Seminarų metu, iki paskaitų dėstyto ir seminarų rengimo pabaigos, iš anksto suderinus su dėstytoju.	<p>Pasirinktą tarptautinį šeimos verslą išsamiai išanalizuoti ir pristatyti įmonės analizę šiais aspektais: įmonės valdymo modelis; įmonės finansinė vertė ir finansiniai veiklos rodikliai; strateginė komunikacija ir reputacija; paveldėjimo ir verslo perdavimo praktika; psichologinis šeimos/įkūrėjo portretas.</p> <p>Užduotys rengiamos savarankiškai arba dirbant grupėje ir pristatomos seminarų metu. Analizės ir vertinimo objektas pasirenkamas ir patvirtinamas dėstytojo. Pristatymo būdas – prezentacija. Atlikto tyrimo santrauka pateikiama word formatu prieš pristatymą. Pristatymo trukmė iki 15 min.</p>
Atvejo analizė	15	Pratybų metu	1,5 balo už sėkmingai išanalizuotą ir pristatytą tarptautinį šeimos atvejį (ang. Case study) pratybų metu
Įsitraukimas	10	Visų paskaitų metu	1 balas už individualų įsitraukimą visų paskaitų metu: min 3 adekvatūs tematikai klausimai. Papildomai skatinama už kūrybiškai atliktą reikšmingą rinkos dalyvių apklausą, pasiūlytą inovatyvų vertinimo/analizės metodą, ar sprendimo būdą.

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
Thomas Zellweger	2017	Managing the family business		Edward Elgar Publishing
Papildoma literatūra				
B. Canessa, J. Escher, A. Koeberle-Schmid, P. Preller, C. Weber	2018	The Family Office		Springer Nature Switzerland AG, The Palgrave Macmillan
L. R. Gomez – Mejia, C. Cruz, P. Berrone and J. De Castro	2011	The bind that ties: Socioemotional wealth preservation in family firms		Academy of Management Annals, 5(1)
B. Villalonga, R. Amit	2010	Family control of firms and industries		Financial management, 39 (3)
G. T. Lumpkin, W. Martin, M. Vaughn	2008	Family orientation: Individual – level influences on family firm outcomes		Family Business Review, 21 (2)
J. Franks, C. Mayer, P. Volpin, H. F. Wagner	2012	The life cycle of family ownership International evidence		Review of Financial Studies, 25 (6)
V. M. Strike	2013	The most trusted advisor and the subtle advice process in family firms. 2013		Family business review, 26 (3)
S. Schuman, S. Stutz, J. Ward.	2010	Family business as Paradox. 2010. New York: Palgrave Macmillan.		Palgrave Macmillan

M. Nordqvist, T. Zellweger	2010	Transgenerational Entrepreneurship: Exploring Growth and Performance in Family Firms across Generations.		Cheltenham, UK and Northampton, MA, USA: Edward Elgar Publishing
Koropp, F. W. Kellermanns, D. Grichnik, L. Stanley.	2014	Financial decision making in family firms: An adaptation of the theory of planned behavior.		Family business review, 27(4)
J. Pindado, I. Requejo, C. de la Torre	2012	Do family firms use dividend policy as a governance mechanism? Evidence from the Euro zone		An International Review, 20 (5)